

מסורת הש"ס

אין חוסמין. אין מנערין זה שלא תאמר אי אפשר זה: אם המועדות. חולו של מועד: חג המולד פסח. חג המצות (דף י"ה). אם נראשון ובשביעי הכי כבר אמור הא לא כל להסיר אלא על חולו של מועד שאסור בשביעי מלמטה: אל תשם ידך עם

רשע להיות עד חמסין היינו מעיד עדות שקר: אכנסא. כמו מיניק אביק ט: במספר. שמי רשעיות מלמרו: אפילו יסירי זה ואפילו חסירי מוע. דאין להקפיד בכך: אי אמרה בשלמא דאפילו חסירי מוע. יכולין להעמיד ככה היינו דליתרין כו' למרו: מנה מועט. כגון שאלמדיה לפחות מכה נסדור אמר: אין לי אלא מכה רכה כו'. רישא דכרייתא הכי איתא בספרי: אין לי אלא כומן שמוסיפין על מנין ארבעים על כל מכה ואמר שאלמדיה בית דין מנין ת"ל [א] לא יוסף מכל מקום מכה רכה אין לי אלא מכה רכה כו' אין לי דמיני על לא יוסף אלא כומן שאלמדיה לפחות מכה נסדור אמר: מועטות אפילו שמי מכות או אחת מנין דאסור להסוף ת"ל לא יוסף וכו' ולא שיקלה ככר וכו' ולא שיקלה ככר ככר: (א) חוב' דר"ה שניה שין ברעי ומיהו:

הגהות הב"ח

(ב) גב' ומי' חסין קלה' חסין' יריב' ס"א אין זה: (ג) שם חסין' חסין' לנשלקה יקלה שטרין וכו' מבי' יקלה מלקן וכו' ולא שיקלה ככר ככר: (א) חוב' דר"ה שניה שין ברעי ומיהו:

הגהות הגר"א

[א] לא יוסף. נחמק וירב על אלה. חוסמין נסמרו: [ב] רש"י דר"ה אין לי אלא יריב' דר"ה [ג] שם לא יוסף. י"ל על אלה:

מובן רש"י

שאין חוסמין אחרת. אין חוסמין טעמיה לנפול להחייב לו. אלא טעם חוסמין. חוסמין נשלקה קלה קטן דליק לא מלא חוסמין: ינחות ד. כל המבזה את המועדות שטפה מלמטה בחולו של מועד. דמיני את חג המצות שטפה לן נחמק חוסמין חוסמין (ת). אסור מלמטה בחולו של מועד ושם המבזה לשון הרע שחוקל ותחמין על חסירי אפי' לנקוליה לא מיניי ליה נחמק ליה מיניי כחמסין נחמק מיה' ושא רבני' שם קרי ביה נמי לא תשיא. נראה בעיני דלא נכסתי ליה דטולה תשמעתי מלא חסין שכתספר אי מעיד הרי טעם כפי שפע אפי' שם. החם רץ. ונחמק נחמק ו' וזכר ונקלה אחין שין שנקלה הכי הוא אחין (ובגויה כו'). כל חסירי כריתות שלק. שטפו כן מועד על לא שטפו כתי וקו כד'. נסטר ידי כריתות. שיי' אין כד' על מלמ' נפשי' מוניה: ו.

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

כג.

עין משפט נר מצוה

קבו א מיי' פ"ב מל' יום הל' ד' סמ' עשין כל טושי' טרעי' פ"י קסה סעף ד' וזכר אלמס מועדות חמין לטוף פקד' דף ק"א: קבה ב מיי' פ"ו מל' י"ט ט"ל מ': קבב ג מיי' פ"ו מל' מסדרי' הל' ח: קל ד' ד' מיי' סס הל' ט: קלא ו ז מיי' סס הל' ט"ב: קלב ח מיי' סס פ"ו הל' י: קלג ט י' ב מיי' סס הל' י"א: קלה ל מיי' סס הל' י"ב מ' [מיי' סס פ"ב מל' עמוד הל"ד]:

רבי יהודה אומר (בעיני יתירי כה ו) חסיר מדע. י"ל דלפיג אהנא קמא דלמך אין מעמידין כלל חסירי מדע דאין מדקדקין בדבר דהנא טעמא דגמרא אין נכון לכאורה לומר דלכרי יהודה מעמידין דוקא חסירי מדע:

שניהם שוין (ו). ומיהו אשה אף נמים: קלה. כל הנתקלקל ברעי איש ואשה משהגביה הרצועה להלקוח נראשונה או בשניה פוטרין אותו ואין מנין אותו כלל אלא נפסקה דוקא כי נפסקה בשניה שלקה אחת ולא נפסקה נראשונה קודם שלקה כלל: והנחת

גב' (ב) מ"ט משום נקלה אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה מנין לרצועה שהיא של עגל דכתיב 'ארבעים יכנו וסמך ליה' לא תחסום שור בדישו וכו' ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה 'אמין ליבמה שנפלה לפני מוכה שחין שאין חוסמין אותה דכתיב לא תחסום שור בדישו וסמך ליה' כי ישבו אחים יחדו וגו' ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה 'כל המבזה את

המועדים כאילו עובד עכו"ם דכתיב 'אלהי מסכה לא תעשה לך וסמך ליה' את חג המצות תשמור ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המועיד עדות שקר ראוי להשליכו לכלביו דכתיב 'לכלב תשליכו אותו וסמך ליה' לא תשא שמע שוא וגו' קרי ביה נמי לא תשיא: ושתי רצועות וכו': תנא ישל חמור כדרדריש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא 'ידע שור קוניה וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע וגו' אמר הקב"ה יבא מי שמכיר אבוס בעליו ויפרע ממי שאינו מכיר אבוס בעליו: ידה טפה וכו': אמר אביי שמע מינה כל חד וחד לפום גביה עבדין ליה אמר ליה רבא אם כן נפיש להו רצועות טובא אלא אמר רבא אבכתא אית ליה כי בעי מיקטר ביה כי בעי מרפה בה: מלקין אותו וכו': מנא הני מיילי אמר רב כהנא דאמר קרא 'והפילו והשופט והכהו לפניו כרי רשתו במספר רשעה אחת מלפניו שתי רשעות מאחריו: אין מלקין אותו וכו': אמר רב חסדא אמר רבי יוחנן מנין לרצועה שהיא מוכפלת שנאמר והפילו והא מיבעי ליה לגופיה א"כ לכתוב קרא 'ויהו מאי הפילו ש"מ תרתי: המכה מכה בידו: תנו רבנן 'אין מעמידין חונן אלא חסירי כח ויתירי מדע רבי יהודה אומר אפילו חסירי מדע ויתירי כח אמר רבא כוותיה דרבי יהודה מסתברא דכתיב 'לא יוסף פן יוסף אי אמרת בשלמא חסירי מדע היינו דצריך לאוהורי אלא אי אמרת יתירי מדע מי צריך לאוהורי ורבנן אין מורין אלא למרוז תנא 'כשהוא מגביה מגביה בשתי ידיו וכשהוא מכה מכה בידו אחת כי היכי דליתיה מדידיה: והקורא קורא כו': תנו רבנן 'הגדול שבדיינין קורא השני מינה והשלישי אומר הכהו בזמן שמכה מרובה מאריך בזמן שמכה מועטת מקצר והא אגן תגן חוזר לתחלת המקרא 'מצוה לצמצם ואי לא צמצם חוזר לתחלת המקרא תנו רבנן מכה רבה אין לי אלא מכה רבה מכה מועטת מנין ת"ל [א] לא יוסף אם כן מה תלמוד לומר מכה רבה לימד על הראשונות שהן מכה רבה: נתקלקל וכו': תנו רבנן 'אחד האיש ואחד האשה ברעי ולא במים דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר האיש ברעי והאשה במים וכו"א אחד האיש ואחד האשה בין ברעי בין במים והתניא רבי יהודה אומר אחד האיש ואחד האשה ברעי אמר רב נחמן בר יצחק שניהם שוין ברעי אמר שמואל 'כפתוהו ורץ מבית דין פטור מיתבי' קלה בין בראשונה בין בשניה פוטרין אותו 'נפסקה רצועה בשניה פוטרין אותו בראשונה אין פוטרין אותו אמאי להוי כרץ התם רץ הבא לא רץ ח"ד' 'אמרוהו לכשילקה [ב] קלה' פוטרין אותו לכשיצא מבית דין קלה מלקין אותו ולא עוד אלא אפילו קלה בתחלה מלקין אותו שנאמר 'והכהו [גו'] ונקלה ולא 'שלקה כבר בבית דין: מתני' 'לכל חייבי כריתות שלקו נפטרו די כריתתם שנאמר 'ונקלה אחך לעיניך' 'כשילקה הרי הוא כאחך דברי רבי חנניה בן גמליאל ואמר רבי חנניה בן גמליאל מה אם העובר עבירה אחת נוטל נפשו עליה העושה מצוה אחת על אחת כמה וכמה שתנתן לו נפשו ר"ש אומר ממקומו הוא למד שנאמר 'ונכרתו הנפשות העושות וגו' ואומר אשך

- 1. ארבעים יכנו לא יסוף פן יסוף להכתיב על אלה מכה רבה ונקלה אחין לעיניך: דברים כה ג 2. לא תחום שור בדישו: דברים כה ד 3. לא ישבו אחים יחדו ומה אחד מהם אשן אין לא תהיה אשת הבת החוצה לאיש ו' יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה: דברים כה ה 4. אלוהי מסכה לא תעשה לך: שמות לו י 5. את חג המצות תשמור שבועת ימים חאבול מצות אשר צויתך למועד חרש תאבד כי בתרש תאבד: שמות לו י 6. ואנשי קדש חתוין לי ויבשרי בשרה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכו אותה: שמות כב ל 7. לא תשא שמע שוא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חקם: שמות כג א 8. ידע שור קוניה וחמור אבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא תקבוקן: ישעיהו א ג 9. וקחה את בן הבת הרשע והפילו השפט והקדו לפניו כרי רשתו במספר: דברים כה ב 10. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשות מפרב עיניך וירא יי' כט

שנתן לו נפשו. דמדה טובה מרובה ממדת פורענות אחד מתחם מאות דמדת פורענות כמי (שמות כ) פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים ובמדה טובה כמי (שם) עושה חסד לאלפים ומתרגמין לאלפין דרי ארבעה דורות כנגד אלפים דורות היינו אחד מתחם מאות. מיעוט לאלפים אינו פחות משני אלפים וכל שכן אם כפשוטו דמשמע אלפים עד סוף כל הדורות: דכפי. אחר כל העריות ונכרתו הנפשות העושות הרי חייב כרת על הנכשל בהן ונתן חיים למועז ועל מהס דכמי קודם העריות ושמתם את חוקויהם ולא משפטיו וגו': אשך